32000R2658

L 304/3 *DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH* 5.12.2000

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) NR 2658/2000
z dnia 29 listopada 2000 r.
w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień specjalizacyjnych
(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (EWG) nr 2821/71 z dnia 20 grudnia 1971 r. w sprawie stosowania art. 85 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych, ([1]) ostatnio zmienione Aktem Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji, w szczególności jego art. 1 ust. 1 lit. c),

po opublikowaniu projektu niniejszego rozporządzenia, ([2])

uwzględniając opinię Komitetu Doradczego ds. Praktyk Ograniczających Konkurencję i Pozycji Dominującej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Rozporządzenie (EWG) nr 2821/71 upoważnia Komisję do stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu (poprzednio art. 85 ust. 3), poprzez rozporządzenie do niektórych kategorii porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych, wchodzących w zakres art. 81 ust. 1, które mają na celu specjalizację, włączając w to porozumienia niezbędne do jej osiągnięcia.

(2) Zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 2821/71, Komisja wydała rozporządzenie (EWG) nr 417/85 z dnia 19 grudnia 1984 r. w sprawie stosowania art. 85 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień specjalizacyjnych, ([3]) ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2236/97 ([4]). Rozporządzenie (EWG) nr 417/85 wygasa z dniem 31 grudnia 2000 r.

(3) Nowe rozporządzenie powinno spełnić dwa wymogi. Powinno zapewniać skuteczną ochronę konkurencji oraz gwarantować odpowiedni poziom bezpieczeństwa prawnego dla przedsiębiorstw. Realizacja tych celów powinna uwzględnić potrzebę możliwie największego uproszczenia nadzoru administracyjnego i ram legislacyjnych. Dla celu stosowania art. 81 ust. 3 można generalnie przyjąć, że poniżej pewnego poziomu pozycji rynkowej, pozytywne rezultaty porozumień specjalizacyjnych przeważają nad ich negatywnymi skutkami na konkurencji.

(4) Rozporządzenie (EWG) nr 2821/71 wymaga, żeby rozporządzenie wyłączające Komisji definiowało kategorie porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych, do których ma ono zastosowanie, wyszczególniało ograniczenia lub klauzule, które mogą lub nie mogą występować w tych porozumieniach, decyzjach i praktykach uzgodnionych oraz wyszczególniało klauzule, które muszą być zawarte w porozumieniach, decyzjach i praktykach uzgodnionych, lub inne warunki, które muszą być spełnione.

(5) Właściwe jest odchodzenie od podejścia polegającego na wyliczaniu klauzul podlegających wyłączeniu i położenie większego nacisku na definiowanie kategorii porozumień, które podlegają wyłączeniu do pewnego poziomu pozycji rynkowej oraz na wyszczególnienie ograniczeń lub klauzul, które nie mogą być zawierane w takich porozumieniach. Jest to zgodne z podejściem gospodarczym, które ocenia skutki porozumień na właściwym rynku.

(6) Do stosowania art. 81 ust. 3 poprzez rozporządzenie nie jest konieczne zdefiniowanie tych porozumień, które mogą wchodzić w zakres art. 81 ust. 1. Przy indywidualnej ocenie porozumień na mocy art. 81 ust. 1 należy uwzględnić kilka czynników, w szczególności strukturę właściwego rynku.

(7) Przywilej wyłączenia grupowego powinien być ograniczony do tych porozumień, w przypadku których można z wystarczającą pewnością założyć, że spełniają warunki określone w art. 81 ust. 3.

(8) Porozumienia specjalizacyjne dotyczące produkcji ogólnie przyczyniają się do poprawy produkcji lub dystrybucji produktów, ponieważ uczestniczące w nich przedsiębiorstwa mogą koncentrować się na wytwarzaniu określonych produktów, a przez to działać skuteczniej i oferować produkty po niższej cenie. Porozumienia specjalizacyjne w świadczeniu usług mogą, co do zasady, być uznane za przynoszące podobną poprawę. Prawdopodobne jest, że w warunkach skutecznej konkurencji, konsumenci uzyskają słuszną cześć powstałego zysku.

(9) Takie korzyści mogą jednakowo powstawać w przypadku porozumień, na mocy których jeden uczestnik zaprzestaje wytwarzania określonych produktów lub świadczenia określonych usług na rzecz innego uczestnika („specjalizacja jednostronna"), w przypadku porozumień, na mocy których każdy z uczestników zaprzestaje wytwarzania określonych produktów lub świadczenia określonych usług na rzecz innego uczestnika („specjalizacja wzajemna") oraz w przypadku porozumień, na mocy których uczestnicy zobowiązują się wspólnie wytwarzać określone produkty lub świadczyć określone usługi („wspólna produkcja").

([1]) Dz.U. L 285 z 29.12.1971, str. 46.
([2]) Dz.U. C 118 z 27.4.2000, str. 3.
([3]) Dz.U. L 53 z 22.2.1985, str. 1.
([4]) Dz.U. L 306 z 11.11.1997, str. 12.

(10) Jako że porozumienia dotyczące specjalizacji jednostronnej między nie-konkurentami mogą korzystać z przywileju wyłączenia grupowego przewidzianego w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2790/1999 z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych [1], zastosowanie niniejszego rozporządzenia do porozumień dotyczących specjalizacji jednostronnej powinno być ograniczone do porozumień między konkurentami.

(11) Wszystkie inne porozumienia zawierane między przedsiębiorstwami, odnoszące się do warunków, na jakich specjalizują się one w produkcji towarów i/lub świadczeniu usług, powinny wchodzić w zakres niniejszego rozporządzenia. Wyłączenie grupowe powinno mieć zastosowanie również do zawartych w porozumieniach specjalizacyjnych przepisów, które nie stanowią podstawowego przedmiotu takich porozumień, lecz są bezpośrednio związane i niezbędne do wprowadzania w życie porozumień specjalizacyjnych oraz do niektórych związanych z nimi porozumień dotyczących zakupu i obrotu.

(12) W celu zagwarantowania, że korzyści ze specjalizacji zostaną zrealizowane bez względu na to, że jedna strona wycofa się z rynku w trakcie produkcji, porozumienia o specjalizacji jednostronnej i wzajemnej powinny zostać objęte niniejszym rozporządzeniem wtedy, gdy zawierają zobowiązania dostaw lub kupna. Zobowiązania te mogą, ale nie muszą, mieć charakter wyłączny.

(13) Można zakładać, że jeżeli udział przedsiębiorstw uczestniczących we właściwym rynku nie przekracza 20 %, porozumienia specjalizacyjne określone w niniejszym rozporządzeniu niosą ze sobą, co do zasady, korzyści gospodarcze w postaci korzyści skali lub zakresu, lub lepszych technologii produkcji, przy zastrzeżeniu dla konsumentów słusznej części zysku, który z tego wynika.

(14) Niniejsze rozporządzenie nie wyłącza porozumień zawierających ograniczenia, które nie są niezbędne to osiągnięcia pozytywnych skutków wyżej wymienionych. Co do zasady, niektóre poważne ograniczenia konkurencji odnoszące się do ustalania cen pobieranych od osób trzecich, ograniczenia produkcji lub sprzedaży lub podziału rynków lub konsumentów powinny zostać wykluczone z przywileju wyłączenia grupowego określonego niniejszym rozporządzeniem, niezależnie od udziału rynkowego uczestniczących przedsiębiorstw.

(15) Ograniczenie udziału rynkowego, niewyłączenie niektórych porozumień oraz warunki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu gwarantują w normalnych warunkach, że porozumienia, do których stosuje się wyłączenie grupowe, nie umożliwiają uczestniczącym w nich przedsiębiorstwom możliwości eliminowania konkurencji w stosunku do znacznej części danych produktów i usług.

(16) W szczególnych przypadkach, w których porozumienia wchodzące w zakres niniejszego rozporządzenia wywołują mimo to skutki niezgodne z art. 81 ust. 3 Traktatu, Komisja może wycofać przywilej wyłączenia grupowego.

(17) W celu ułatwienia zawierania porozumień specjalizacyjnych, które mogą mieć wpływ na strukturę przedsiębiorstw uczestniczących, właściwe jest ustalenie okresu ważności niniejszego rozporządzenia na 10 lat.

(18) Rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla stosowania art. 82 Traktatu.

(19) Zgodnie z zasadą nadrzędności prawa wspólnotowego, żaden środek, podjęty na mocy prawa krajowego w sprawie konkurencji, nie może stać na przeszkodzie jednolitemu stosowaniu wspólnotowych reguł konkurencji na wspólnym rynku lub pełnemu skutkowi wszelkich środków przyjętych w celu wprowadzenia w życie tych reguł, włącznie z niniejszym rozporządzeniem,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Wyłączenie

1. Zgodnie z art. 81 ust. 3 Traktatu oraz z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia oświadcza się, że art. 81 ust. 1 nie ma zastosowania do następujących porozumień zawartych między dwoma lub więcej przedsiębiorstwami (zwanymi dalej: „Stronami"), które odnoszą się do warunków, na jakich te przedsiębiorstwa specjalizują się w wytwarzaniu produktów (zwane dalej „porozumieniami specjalizacyjnymi"):

a) porozumień o specjalizacji jednostronnej, na mocy których jedna strona zgadza się na zaniechanie lub powstrzymanie się od wytwarzania niektórych produktów i na nabywanie ich od konkurującego przedsiębiorstwa, a konkurujące przedsiębiorstwo zobowiązuje się te produkty wytwarzać i dostarczać; lub

b) porozumień o specjalizacji wzajemnej, na mocy których dwie strony lub więcej zgadzają się, na zasadzie wzajemności, na zaprzestanie lub powstrzymanie się od wytwarzania niektórych, lecz różnych, produktów oraz na nabycie tych produktów od innych stron, które zgadzają się na ich dostarczanie; lub

c) porozumień o wspólnej produkcji, na mocy których dwie strony lub więcej zgadzają się wspólnie wytwarzać niektóre produkty.

Niniejsze wyłączenie stosuje się w zakresie, w jakim takie porozumienia specjalizacyjne zawierają ograniczenia konkurencji wchodzące w zakres art. 81 ust. 1 Traktatu.

2. Wyłączenie przewidziane w ust. 1 stosuje się również do przepisów zawartych w porozumieniach specjalizacyjnych, które nie stanowią ich podstawowego przedmiotu, lecz są bezpośrednio związane i niezbędne dla ich wprowadzenia w życie, takich jak przepisy dotyczące cesji lub korzystania z praw własności intelektualnej.

[1] Dz.U. L 336 z 29.12.1999, str. 21.

Akapitu pierwszego nie stosuje się do przepisów, które mają taki sam cel, jak ograniczenia konkurencji wymienione w art. 5 ust. 1.

Artykuł 2

Definicje

Dla Celów niniejszego rozporządzenia:

1) „porozumienie" oznacza porozumienie, decyzję związku przedsiębiorstw lub praktykę uzgodnioną.

2) „przedsiębiorstwa uczestniczące" oznaczają przedsiębiorstwa będące stronami porozumienia i ich odpowiednie przedsiębiorstwa powiązane.

3) „przedsiębiorstwa powiązane" oznaczają:

   a) przedsiębiorstwa, w których strona porozumienia, bezpośrednio lub pośrednio:

      i) jest uprawniona do dysponowania więcej niż połową praw głosu, lub

      ii) jest uprawniona do mianowania więcej niż połowy członków rady nadzorczej, zarządu lub organów ustawowo uprawnionych do reprezentowania przedsiębiorstwa, lub

      iii) ma prawo prowadzić sprawy przedsiębiorstwa;

   b) przedsiębiorstwa, które, bezpośrednio lub pośrednio, posiadają wobec strony porozumienia prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a);

   c) przedsiębiorstwa, w których przedsiębiorstwo określone w lit. b), bezpośrednio lub pośrednio, posiada prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a);

   d) przedsiębiorstwa, w których strona porozumienia wraz z jednym lub więcej przedsiębiorstwami, określonymi w lit. a), b) lub c), lub w których dwa lub więcej z tych ostatnich przedsiębiorstw wspólnie posiadają prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a);

   e) przedsiębiorstwa, w których prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a) są wspólnie posiadane przez:

      i) strony porozumienia lub ich odpowiednie przedsiębiorstwa powiązane określone w lit. a)–d), lub

      ii) jedną stronę lub więcej stron porozumienia lub jedno ich przedsiębiorstwo powiązane lub więcej określonych w lit. a)–d) lub jedną stronę trzecią lub więcej;

4) „produkt" oznacza towary i/lub usługi, włączając w to zarówno towary i/lub usługi pośrednie, jak i towary i/lub usługi ostateczne, z wyłączeniem usług dystrybucji i najmu.

5) „produkcja" oznacza wytwarzanie towarów lub świadczenie usług, włączając produkcję w formie podwykonawstwa.

6) „właściwy rynek" oznacza rynek właściwy lub rynki właściwe produktów lub geograficzne, do którego lub do których należą produkty stanowiące przedmiot porozumienia specjalizacyjnego.

7) „przedsiębiorstwo konkurujące" oznacza przedsiębiorstwo aktywne na rynku właściwym (konkurent rzeczywisty) lub przedsiębiorstwo, które w realnych założeniach mogłoby przedsięwziąć niezbędne, dodatkowe inwestycje lub inne konieczne zmiany kosztów tak, aby wejść na rynek właściwy w odpowiedzi na mały i stały wzrost w cenach stosunkowych (konkurent potencjalny).

8) „zobowiązanie wyłącznej dostawy" oznacza zobowiązanie zaniechania dostarczania przedsiębiorstwu konkurującemu, innemu niż strona porozumienia, produktu, którego dotyczy porozumienie specjalizacyjne.

9) „zobowiązanie wyłącznych zakupów" oznacza zobowiązanie zakupu produktu, którego dotyczy porozumienie specjalizacyjne, tylko od strony, która zgodziła się na jego dostarczanie.

Artykuł 3

Porozumienia dotyczące zakupu i obrotu

Wyłączenie przewidziane w art. 1 stosuje się również gdy:

a) strony akceptują zobowiązanie wyłącznych zakupów i/lub wyłącznej dostawy w kontekście porozumienia o specjalizacji jednostronnej lub wzajemnej, bądź porozumienia o wspólnej produkcji, lub

b) strony nie prowadzą samodzielnie sprzedaży produktów będących przedmiotem porozumienia specjalizacyjnego, ale przewidują łączną dystrybucję lub dystrybucję przez wyznaczoną stronę trzecią na zasadzie wyłączności lub braku wyłączności, pod warunkiem że strona trzecia nie jest przedsiębiorstwem konkurującym.

Artykuł 4

Próg udziału rynkowego

Wyłączenia przewidziane w art. 1 stosuje się pod warunkiem, że łączny udział rynkowy przedsiębiorstw uczestniczących nie przekracza 20 % w rynku właściwego.

Artykuł 5

Porozumienia nieobjęte wyłączeniem

1. Wyłączenia przewidzianego w art. 1 nie stosuje się do porozumień, które, bezpośrednio lub pośrednio, samodzielnie lub w połączeniu z innymi czynnikami pod kontrolą stron, mają na celu:

a) ustalenie cen sprzedaży produktów osobom trzecim;

b) ograniczenie produkcji lub sprzedaży; lub

c) podział rynków lub klientów.

2. Ustępu 1 nie stosuje się do:

a) przepisów o uzgodnionej ilości produktów w kontekście porozumień o specjalizacji jednostronnej lub wzajemnej lub o ustaleniu zdolności i wielkości produkcji wspólnego przedsięwzięcia produkcyjnego w kontekście porozumienia o wspólnej produkcji;

b) określania celów sprzedaży oraz ustalania cen, których wspólne przedsięwzięcie produkcyjne żąda od swoich bezpośrednich klientów w kontekście art. 3 lit. b).

Artykuł 6

Stosowanie progu udziału rynkowego

1. Dla celów stosowania progu udziału rynkowego przewidzianego w art. 4 stosuje się następujące zasady:

a) udział rynkowy oblicza się na podstawie wartości sprzedaży rynkowej; jeżeli dane dotyczące wartości sprzedaży rynkowej nie są dostępne, dla ustalenia udziału rynkowego przedsiębiorstw uczestniczących używa się szacunków opartych na innych wiarygodnych informacjach rynkowych, włączając wielkość sprzedaży rynkowej;

b) udział rynkowy oblicza się na podstawie danych odnoszących się do poprzedniego roku kalendarzowego;

c) udział rynkowy przedsiębiorstwa określony w art. 2 ust. 3 lit. e) jest zaliczany w częściach równych każdemu przedsiębiorstwu dysponującemu prawami lub uprawnieniami wymienionymi w art. 2 ust. 3 lit. a).

2. Jeżeli udział rynkowy, określony w art. 4, początkowo nie przekracza 20 %, ale następnie rośnie ponad ten próg, nie przekraczając jednak 25 %, wyłączenie przewidziane w art. 1 ma w dalszym ciągu zastosowanie przez okres dwóch kolejnych lat kalendarzowych następujących po upływie roku, w którym próg 20 % został przekroczony po raz pierwszy.

3. Jeżeli udział rynkowy, określony w art. 4, początkowo nie przekracza 20 %, ale następnie rośnie do poziomu ponad 25 %, wyłączenie przewidziane w art. 1 ma w dalszym ciągu zastosowanie przez okres jednego roku kalendarzowego następującego po upływie roku, w którym próg 25 % został przekroczony po raz pierwszy.

4. Przywileje wynikające z ust. 2 i 3 nie mogą być łączone w sposób pozwalający przekroczyć okres dwóch lat kalendarzowych.

Artykuł 7

Cofnięcie wyłączenia

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (EWG) nr 2821/71, Komisja może, z własnej inicjatywy lub na wniosek Państwa Członkowskiego, bądź osoby fizycznej lub prawnej posiadającej uzasadniony interes, cofnąć przywilej wyłączenia ustanowiony niniejszym rozporządzeniem, gdy w konkretnym przypadku stwierdzi, że porozumienie wyłączone przez niniejsze rozporządzenia wywołuje jednak skutki, które są niezgodne z warunkami ustanowionymi w art. 81 ust. 3 Traktatu, w szczególności gdy:

a) porozumienie nie pociąga za sobą istotnych efektów w zakresie racjonalizacji lub konsumenci nie uczestniczą słusznie w osiągniętym zysku, lub

b) produkty, które są przedmiotem specjalizacji, na wspólnym rynku lub na jego istotnej części nie są poddane skutecznej konkurencji produktów tożsamych lub produktów uznawanych przez konsumentów za równoważne pod względem ich właściwości, ceny i przeznaczenia.

Artykuł 8

Okres przejściowy

Zakaz ustanowiony w art. 81 ust. 1 Traktatu nie ma zastosowania w okresie od dnia 1 stycznia 2001 r. do dnia 30 czerwca 2002 r. w odniesieniu do porozumień będących w mocy w dniu 31 grudnia 2000 r., które nie spełniają warunków wyłączenia przewidzianego niniejszym rozporządzeniem, ale które spełniają warunki wyłączenia przewidziane w rozporządzeniu (EWG) nr 417/85.

Artykuł 9

Okres obowiązywania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

Niniejsze rozporządzenie wygasa z dniem 31 grudnia 2010 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 29 listopada 2000 r.

W imieniu Komisji

Mario MONTI

Członek Komisji